

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
Югары Чура авыл башкарма комитеты

КАРАР

22 декабрь 2021 ел.

№20

«2022 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында»

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2014 елның 29 декабрдәгә 456-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 2015 елның 25 декабрдәгә 1440 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. 2022 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү Программасын кушымта нигезендә расларга

2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Югары Чура авыл жирлеге башкарма
комитеты житәкчесе:

В.Н.Андреев

Татарстан Республикасы Кукмара
муниципаль районы Югары Чураавыл
жирлеге башкарма комитетының 2021 елның
22 декабре 20 номерлы карарына кушымта

**2022 – 2030 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КУКМАРА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЮГАРЫ ЧУРА АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ТРАНСПОРТ
ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ
ПРОГРАММАСЫ**

ЭЧТӘЛЕК

1. Кереш
2. Программа паспорты
3. Югары Чура авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасының хәзерге торышы характеристикасы
4. Транспортка сорау, халыкның хәрәкәт итү күләме һәм характеры, Югары Чура авыл жирлеге территориясендә булган транспорт төрләре буенча йөк ташу фаразлары
5. Югары Чура авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм максатчан күрсәткечләре буенча бәяләү
6. Югары Чура авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлеге һәм чараларны тормышка ашыру чираты
7. Югары Чура авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү чараларын финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү
8. Югары Чура авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү чараларының нәтижәлелеген бәяләү
9. Югары Чура авыл жирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә институцион үзгәртүләр, эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

1. КЕРЕШ

2022 – 2030 елларга Югары Чура авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнә:

- «Россия Федерациясенен Шәһәр төзелеш кодексы» 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә автомобиль транспортында һәм шәһәр жир өсте электр транспортында пассажирлар һәм багажны даими ташуны оештыру һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 220-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Жирлекләренен, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2015 елның 25 декабрәндәге 1440 номерлы карары

ПрограммаЮгары Чураавыл жирлегенен (алга таба – жирлек) транспорт инфраструктурасын, шул исәптән жирлекнен социаль-икътисади һәм шәһәр төзелешен үстерүнен, транспорт соравы, халыкны йөртү һәм транспорт төрләре буенча йөк ташу күләме һәм характеры, автомобильләштерү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары үсешенен төп юнәлешләрен, юл хәрәкәте иминлегенә, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысы күрсәткечләрен билгели.

Программаның нигезен авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын үстерүнен төрле юнәлешләре буенча программа чаралары системасы тәшкил итә. Әлегә Программа авыл жирлегенен тотрыклы үсешенә юнәлдерелгән һәм Татарстан Республикасы транспорт комплексын реформалаштыру буенча дәүләт сәясәтенә тулысынча туры килә.

Программаның максатлары һәм бурычлары – жирлекнен тормышның башка өлкәләрендәге эшчәнлек белән балансланган һәм координацияләнган транспорт инфраструктурасын үстерү, социаль-икътисади үсеш өчен шартлар формалаштыру, халыкка, икътисади эшчәнлекне гәмәлгә ашыручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнен куркынычсызлыгын, сыйфатын арттыру, транспорт инфраструктурасының жирлекнен әйләнә-тирә мохитенә тискәре йогынтысын киметү.

2. ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2022 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чураавыл жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл башкарма комитеты 422125, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Югары Чура авылы, Мэктэп ур., 34
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл башкарма комитеты 422125, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Югары Чура авылы, Мэктэп ур., 34
Программаның жаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл башкарма комитеты 422125, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Югары Чура авылы, Мэктэп ур., 34
Программаны эшләүнең максаты	Жирле әһәмияткә транспорт инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләүгә булган ихтыяж нигезендә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасын баланслы, перспективалы үстерүне тәмин итү
Программаның бурычлары	<p>Программаның максатына ирешү шартлары булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - халыкка, шулай ук жирлек территориясендә икътисади эшчәнлек субъектларына транспорт хезмәте күрсәтүнен куркынычсызлыгы, сыйфаты һәм нәтижәлелеге; - шәһәр төзелешен проектлау нормативлары нигезендә халык һәм икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен транспорт инфраструктурасы объектларының үтемлелеге; халыкның хәрәкәткә ихтыяжлары, жирлек территориясендә пассажирлар һәм йөк ташуда икътисадый эшчәнлек субъектларының ихтыяжлары нигезендә транспорт инфраструктурасын үстерү; - жирлектә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү; - транспорт белән идарә итү өчен шартлар; - хужалык эшчәнлегенә икътисадый нәтижәләренә карата юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормыш иминлеген һәм сәламәтлеген тәмин итү өчен өстенлекле шартлар булдыру; - башка транспорт чараларына карата гомуми файдаланудагы транспорт чаралары хәрәкәтенә өстенлекле шартларын булдыру; - жирлектә жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү өчен шартлар; - гамәлдәге транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенә нәтижәлелеге.

<p>Максатчан күрсәткечләр</p>	<p>Ремонтланган юлларның озынлыгы (асфальт-бетон жәю), км; ЮТн саны, берәмлек; ЮТндә жәрәхәтләнүчеләр саны, кеше; Төзелгән автомобиль юллары озынлыгы, км.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты</p>	<p>Программа 2022-2030 елларга исәпләнгән</p>
<p>Таләп ителә торган капитал кертемнәр күләме</p>	<p>Программа чараларын финанс ягыннан тәмин итү муниципаль программалар кысаларында муниципаль районның жирле бюджеты чаралары һәм Татарстан Республикасы чаралары хисабына гамәлгә ашырыла.</p> <p>2022 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 3 270 500 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хәрәкәте иминлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар.</p> <p>2023 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 3 270 500 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хәрәкәте иминлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар.</p>
	<p>2024 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 3 270 500 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру,</p>

	<p>юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>2025 ел</p> <p>Программаларны финанслау күлэме: 3 270 500 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>2026-2030 еллар</p> <p>Программаларны финанслау күлэме: 16 352 500 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>Муниципаль берәмлек бюджетыннан финанслау ел саен чираттагы финанс елына бюджет формалаштырганда төгәлләштерелә. Финанслау күрсәткечләре, эшлэнгән проект-смета документациясен һәм барлык дәрәжәләрдәге бюджетлардан акчаларны фактта бүлөп бирүне исәпкә алып, төгәлләштерелергә тиеш.</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре</p>	<p>Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2030 елга түбәндәгеләр планлаштырыла:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Транспорт инфраструктурасын үстерү; 2. Гомуми файдаланудагы транспорт үсеше; 3. Жирлек юллары чөлтәрен үстерү; 4. Транспортның әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысын киметү; 5. Юл хэрэкэте иминлеген арттыру.

3. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫНЫҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Югары Чура авыл жирлегә «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль

берәмлекләренң статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

Югары Чура авыл жирлеге территориясе ТР башкаласыннан 120 км ераклыкта һәм район үзәгеннән 35 км ераклыкта Кукмара районының көнбатыш өлешендә урнашкан. Югары Чура авылы үзәгеннән район һәм республика үзәкләре белән юллар челтәре Кукмара - Казан автомобиль юллары буенча гамәлгә ашырыла. Якындагы тимер юл станциясенә кадәр 12 км, елга пристаненә 43 км. Югары Чура авыл жирлеге Лельви, Ядыгерә, Яңыль авыл жирлекләре, Балтач һәм Саба муниципаль районнары белән чиктәш.

Югары Чура авыл жирлегенң гомуми мәйданы 7961 га тәшкит итә, Югары Чура авыл жирлеге халкы 2021 елга Татарстан Республикасы Дәүләт статистикасы федераль хезмәтенң территориаль органы мәгълүматлары буенча 1318 кеше тәшкит итә.

Югары Чура авыл жирлегенң икътисади системасы агросәнәгать комплексын, кече бизнесны (хезмәт күрсәтүче өлкә) үз эченә ала. Жирлектә сәнәгать предприятиеләре юк. Авыл жирлегенң житештерү нигезен авыл хужалыгы тәшкит итә.

Хужалыкның гамәлдәге житештерү юнәлеше сөт житештерү белән билгеләнә. Хужалык шулай ук эре мөгезле терлек ите, ашлык житештерү һәм сату белән шөгыйльәнә. Хужалыкта а/х культураларының районлаштырылган сортларын кертү, орлыкларның сыйфатын арттыру, нәселле терлек сату каралган.

Югары Чура авыл жирлеге составына: Югары Чура авылы (административ үзәк), Кече Чура авылы, Пчеловод авылы, Поршур, Кушкет-Баш авылы керә.

Авил жирлегенң административ үзәге – Югары Чура авылы. Торак пунктның торак төзелеше шәхси торак йортлардан гыйбарәт.

Авил жирлегендә хезмәт күрсәтү объектларыннан 1 СДК, 3 авыл клубы, 1 урта мәктәп, 2 филиал, 3 балалар бакчасы, МПРО Свято-Троицкий приходы, 3 ФАП, 6 кибет, терлек сую цехы, китапханә, почта элементәсе бүлеге, гаилә фермалары, сәндвич-панельләр ясау заводы эшли.

4. АВИЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТКА СОРАУ, ХАЛЫКНЫҢ ЙӨРЕШЕ ҺӘМ ЙӨК ТАШУ КҮЛӘМЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРЫНЫҢ ҮЗГӘРҮЕ ФАРАЗЫ.

Транспорт – авыл жирлеге инфраструктурасының икътисадның барлык тармаклары һәм халыкның йөк һәм пассажирлар йөртүгә булган ихтыяжларын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле продукция төрләрен күчерә, халыкка һәркем файдаланырлык булган транспорт хезмәте күрсәтә торган иң мөһим өлеше. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның пассажирлар йөртүгә булган ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлекнең барлык предприятиеләренң уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора. Авыл жирлегендә төп һәм бердәнбер пассажир транспорты булып такси һәм шәхси автотранспорт тора.

Югары Чура авыл жирлеге составына 5торак пункт керә.

Югары Чура авыл жирлегенең торак пунктлары табигый һәм тарихи факторларга бәйле рәвештә төгәл чагылмаган турыпочмаклы структуралы урам-юл челтәре булган усадьба тибындагы төзелеш белән формалаштырылган.

Югары Чура авыл жирлегендә төп транспорт артерияләре булып, төп урамнар һәм торак төзелешендә төп урамнар тора. Мондый урамнар: Югары авылы-Мэктэп урамы, Вахитово урамы, Комсомольская урамы; .Пионерская урамы, Яшьләр урамы, .Тынычлык урамы Кече Чура авылы- Зеленая урамы, Мэктэп урамы, Набережная урамы, .Тукеев Федот урамы; .Поршур авылы-Яна урам, Мэктэп урамы, Правда урамы; Пчеловод авылы –Яна урам, Центральная урамы, Лесная урамы; д.Кушкет-Баш-Горная урамы, Центральная урамы. Элеге урамнар торак территорияләр эчендә һәм төп урамнар белән интенсив хәрәкәт белән бәйләнеше тәмин итә.

1 нче таблица Югары Чура авыл жирлеге чикләрендә урам-юл челтәре буенча гомуми мәгълүматлар

№	Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	2021 елга мәгълүматлар
1	Урам челтәренең гомуми озынлыгы	км	12.5
2	Урам челтәренең гомуми мәйданы	мең кв.м.	50.0
3	Урам-юл челтәре тыгызлыгы	км/км.кв.м	0,25

Югары Чура авыл жирлегенең урам-юл челтәрен анализлау нәтижәсендә транспортның эшен катлауландыручы түбәндәге сәбәпләр ачыкланды:

- урам һәм юлларның техник торышы канәгатьләнәрлек булмау;
- машиналар йөрү өлешенең кичкелеге жетмәү (4-5);
- грунт юлларның шактый озын булуы;
- урамнарның билгеләнеше буенча дифференциацияләү булмау;
- жәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарлар булмау.

2 нче таблица Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Югары Чура авыл жирлегенең жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлеге

№ т/б	Автомобиль юлы яки урам исеме	Идентификация номеры	Озынлыгы, км
			Барлыгы
	Югары Чура авылы		
1	Мэктэп урамы	92-633-472-101 ОП-МП-01	0,60
2	Пионерская урамы	92-633-472-101 ОП-МП-02	0,40

3	Вахитова урамы	92-633-472-101 ОП-МП-03	0,80
4	Комсомольская урамы	92-633-472-101 ОП-МП-04	0,80
5	Набережная урамы	92-633-472-101 ОП-МП-05	0,50
6	Яшьләр урамы	92-633-472-101 ОП-МП-06	0,70
7.	Тынычлык урамы	92-633-472-101 ОП-МП-07	0,30
	Поршур авылы		2,7
8	Яңа урам	92-633-472-116 ОП-МП-08	0,80
9	Правда урамы	92-633-472-116 ОП-МП-09	1,20
10	Мәктәп урамы	92-633-472-116 ОП-МП-10	0,70
	Кече Чура авылы		2,1
11	Мәктәп урамы	92-633-472-106 ОП-МП-11	0,70
12	Зеленая урамы	92-633-472-106 ОП-МП-12	0,70
13	Набережная урамы	92-633-472-106 ОП-МП-13	0,30
14	Тукеев Федот урамы	92-633-472-106 ОП-МП-14	0,40
	Пчеловод авылы		2,1
15	Центральная урамы	92-633-472-121 ОП-МП-15	0,90
16	Лесная урамы	92-633-472-121 ОП-МП-16	0,90
17	Яңа урам	92-633-472-121 ОП-МП-17	0,30
	Кушкет-Баш авылы		1,5
18	Горная урамы	92-633-472-111 ОП-МП-18	0,40
19	Комсомольская урамы	92-633-472-111 ОП-МП-19	1,10

Транспорт инфраструктурасы объектлары белән заманча тәэмин ителешне анализлау. Югары Чураавыл жирлеге территориясендә 2021 елга жиңел һәм йөк автомобильләре саны 280 берәмлек тәшкил итә, шул исәптән жиңел автомобильләр – 261, йөк автомобильләре – 19 һәм алга таба үсеш тенденциясе бар.

5. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮНЕҢ ПРИНЦИПИАЛЬ ВАРИАНТЛАРЫ ҺӘМ МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ БУЕНЧА БӘЯЛӘУ

Шәхси торак төзелеше өчен территорияләр арту сәбәпле, урам-юл челтәренә йөкләнеш артачак.

Тышкы автомобиль юллары челтәрен үстерү буенча проект карарлары поселокларны тотрыклы эчке һәм тышкы транспорт элементләре белән тәэмин итә торган жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына ремонт чараларын үткәрүдән гыйбарәт.

ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮНЕҢ МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ

Югары Чура авыл жирлегенә транспорт инфраструктурасы системасының максатчан индикаторлары һәм үсеш күрсәткечләре.

3 нче таблица

Индикаторлар төркеме	Күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Халык өчен транспорт хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеге критерийлары	Автомобиль урамнары һәм юллар системасы	км	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Урам-юл челтәрен үстерүгә ихтыяж күрсәткечләре	Урам-юл челтәренә гомуми озынлыгы	км	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Урам-юл челтәре кулланучыларын колачлау дәрәжәсе күрсәткечләре	Транспорт белән тәэмин ителеш	Берәмлек/1000 кеше	0,238	0,240	0,245	0,246	0,250
	Юл хәрәкәте иминлеге	%	100	100	100	100	100
Урам-юл челтәренә ышанычлылыгы күрсәткечләре	Челтәрләргә реконструкцияләү күләме (бер ел эчендә)*	км	0	0	0	0	0

6. ЖИРЛЕКНЕҢ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ЧИРАТЫ.

Генплан нигезендә, жирлекнең кирәкле транспорт элемтәсен тәмин итә торган һәм билгеләнеше һәм параметрлары буенча классификацияләнгән, үсеп килүче транспорт агымнарын, шулай ук тышкы автомобиль юлларына чыгуны тәмин итә торган урам-юл челтәренең гамәлдәге структурасын саклап калып, автомобиль урамнары һәм юллары системасын булдыру күздә тотыла.

Торак пунктларда транспорт элемтәсенең куркынычсызлыгын, өзлексезлеген һәм уңайлылыгын тәмин итү өчен, Генераль план нигезендә урамнар һәм юллар төзү каралган.

Урам һәм юл категорияләрен СП 42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНИП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакциясе» 9 нчы таблицада китерелгән классификация нигезендә билгеләргә кирәк

- төп (главные) урамнар;
- торак төзелешендәге урамнар: төп (основные);
- торак төзелешендәге урамнар: икенче дәрәжәле;

4 нче таблица

				Шул исәптә н:	Щеб.грав	Грунт		
	Югары Чура авылы			а/б		а/б		
1	Мәктәп урамы	92-633-472-101 ОП-МП-01					Гади типтагы юл	төп урам, торак төзелешенд. урам
2	Пионерская урамы	92-633-472-101 ОП-МП-02	0,40		0,40		Гади типтагы юл	торак төзелешендә урам
3	Вахитова урамы	92-633-472-101 ОП-МП-03	0,80		0,80		Гади типтагы юл	торак төзелешендә урам
4	Комсомольская урамы	92-633-472-101 ОП-МП-04	0,80	0,60	0,20		Гади типтагы юл	торак төзелешендә урам
5	Набережная урамы	92-633-472-101 ОП-МП-05	0,50		0,50		Гади типтагы юл	торак төзелешендә урам
6	Яшьләр урамы	92-633-472-101 ОП-МП-06	0,70		0,70		Гади типтагы юл	торак төзелешендә урам
7.	Тынычлык урамы	92-633-472-101 ОП-МП-07	0,30		0,30		Гади типтагы юл	торак төзелешендә урам
	Поршур авылы		2,7	0,8	1,9			
8	Яңа урам	92-633-472-116 ОП-МП-08	0,80	0,80			Гади типтагы юл	төп урам, торак төзелешенд. урам
9	Правда	92-633-472-116 ОП-МП-09	1,20		1,20		Гади типтагы юл	торак төзелешендә

	урамы							урам
10	Мэктэп урамы	92-633-472-116 ОП-МП-10	0,70		0,70		Гади типтагы юл	торак төзелешенд урам
	Кече Чура авылы		2,1		2,1			
11	Мэктэп урамы	92-633-472-106 ОП-МП-11	0,70		0,70		Гади типтагы юл	төп урам, торак төзелешенд урам
12	Зеленая урамы	92-633-472-106 ОП-МП-12	0,70		0,70		Гади типтагы юл	торак төзелешенд урам
13	Набережная урамы	92-633-472-106 ОП-МП-13	0,30		0,30		Гади типтагы юл	торак төзелешенд урам
14	Тукеев Федот урамы	92-633-472-106 ОП-МП-14	0,40		0,40		Гади типтагы юл	торак төзелешенд урам
	Пчеловод авылы		2,1	1,6	0,5			
15	Центральная урамы	92-633-472-121 ОП-МП-15	0,90	0,90			Гади типтагы юл	төп урам, торак төзелешенд урам
16	Лесная урамы	92-633-472-121 ОП-МП-16	0,90	0,40	0,50		Гади типтагы юл	торак төзелешенд урам
17	Яңа урам	92-633-472-121 ОП-МП-17	0,30	0,30			Гади типтагы юл	торак төзелешенд урам
	Кушкет-Баш авылы		1,5			1,5		
18	Горная урамы	92-633-472-111 ОП-МП-18	0,40		0	0,40	Гади типтагы юл	төп урам, торак төзелешенд урам
19	Комсомольск ая урамы	92-633-472-111 ОП-МП-19	1,10			1,10	Гади типтагы юл	торак төзелешенд урам

Урам-юл челтэренен тәкъдим ителгән структурасы транспорт проблемаларын мөмкин кадәр хәл итә: торак пунктларны кирәкле элемент белән тәмин итә, төбәк автоюлларына уңайлы чыгу мөмкинлеген тәмин итә, шулай ук, торак төзелешен әйләнәп үтәп, йөк һәм авыл хужалыгы транспорты хәрәкәте проблемасын хәл итә.

Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар транспорт инфраструктурасы объектларын үстерүгә булган ихтыяжлар нигезендә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм алардагы ясалма корылмаларны паспортлаштыру һәм кадастр исәбенә алу;

- жирле эһемияттәге гомуми файдаланудагы хужасыз автомобиль юлларын һәм аларга ясалма корылмаларны муниципаль милеккә рәсмиләштерү;
- жирле эһемияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм андагы ясалма корылмаларны агымдагы ремонтлау;
- күрсәткечләре, категорияләренә карап, юлларның эксплуатацион характеристикаларына карата стандартлар таләпләренә туры килә торган юл-урам чөлтәре участокларын саклау.
- Югары Чураавыл жирлегенең генераль планы нигезендә юл-урам чөлтәрен төзү;
- жирле эһемияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм андагы ясалма корылмаларны капитал ремонтлау;
- жирлек территориясендә юл хәрәкәтен оештыру проектын эшләү;
- жирлек территориясендә юл хәрәкәтен оештыру проектын кертү;
- жирлек торак пунктларының үзәк өлешендә каты өслеккә жәяүлеләр тротуарлары ясау
- ;
- торак пунктлар арасында велосипед маршрутларын оештыру.

7. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ҮСЕШЕ ЧАРАЛАРЫН ФИНАНСЛАУ КҮЛӘМНӨРЕН ҺӘМ ЧЫГАНАКЛАРЫН БӘЯЛӘУ

2022-2030 елларга Югары Чураавыл жирлегенең урам-юл чөлтәре объектларын модернизацияләү буенча беренчел чараларга кирәкле акчаларның гомуми күләме 32 700 мең сум тәшкил итә.

урам-юл чөлтәрен үстерү буенча гамәлгә ашырыла торган һәм гамәлгә ашыру поанлаштырыла торган проектларны исәпкә алып, Транспорт инфраструктурасы б, шулай ук аларның финанс кертәмләрә булган өстенлеккә ихтыяжлары 2022 -2030 елларга бүленгән. Алынган нәтижәләр (2022 ел бәяләре белән)

5 нче таблица

Югары Чура авыл жирлегенең Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын тормышка ашыру чорына инвестицияләр күләмен бүлү, мең сум.

№т/б	Хезмәт төрләре	Программаны тормышка ашыруга инвестицияләр					Барлығы
		2022	2023	2024	2024	2026-2030	
1	Юлларны ремонтлау	3000	3000	3000	3000	15000	30 000
2	Юлларны карап тоту	150	150	150	150	750	1 500
3	Яктырту	120	120	120	120	600	1 200

Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын тормышка ашыруга акчаларны хак куеп бүлү (оценочное распределение денежных средств) (2021 ел бәяләре белән)

6 нчы таблица

Югары Чура авыл жирлеге программасын тормышка ашыруга акча жәлеп итү чыганакалары, мең сум

№т/б	Атамасы	Барлык дәрәжәдәге бюджетлар һәм шәхси инвесторлар	Шул исәптән, федераль бюджет	Шул исәптән, ТР бюджеты	Шул исәптән, жирле бюджет	Шул исәптән, бюджеттан тыш чыганакалар
1	Юлларны ремонтлау	3000	0	2 400	600	0
2	Юлларны карап тоту	150	0	120	30	0
3	Яктырту	120	0	120	0	0

8. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ҮСЕШЕ ЧАРАЛАРЫНЫҢ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Программа чараларын тормышка ашыру нәтижәлелеген комплекслы бәяләү аны гамәлгә ашыру вакыты дәвамында һәм аны тормышка ашыру тәмамланганнан соң ел саен гамәлгә ашырыла һәм үз эченә муниципаль программа чараларының үтәләше дәрәжәсен бәяләүне һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләүне ала.

- жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү;
- тормыш эшчәнлегенә башка өлкәләре белән балансланган һәм координацияләнган;
- социаль-икътисадый үсеш өчен шартлар формалаштыру;
- юл хәрәкәте иминлеген арттыру;
- халыкка, икътисадый эшчәнлек алып баручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеге сыйфаты;
- жирлекнең әйләнә-тирә мохитенә транспорт инфраструктурасының тискәре йогынтысын киметү.

9.Югары ЧураАВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ПРОЕКТЛАУ, ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ ӨЛКӘСЕНДӘ ИНСТИТУЦИОН ҮЗГӘРТҮЛӘР, ЭШЧӘНЛЕКНЕ ХОКУКЫЙ ҺӘМ МӘГЪЛҮМАТИ ТӘЭМИН ИТҮНЕ КАМИЛЛӘШТЕРҮ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

Кукмара муниципаль районы Башкарма комитеты,Югары Чураавыл жирлеге башкарма комитеты Программа чараларын тормышка ашыру барышын гомуми

контрольдә тотта, шулай ук Программаны тормышка ашыру барышында оештыру, методик һәм контроль функцияләр башкара:

- чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын аныклап, Программаны гамәлгә ашыру буенча ел саен үткәрелә торган чаралар планын эшләү;
- программа чараларын тормышка ашыруны вакыты, эчтәлеге, финанс чыгымнары һәм ресурслар буенча контрольдә тоту;
- программа чаралары комплексын гамәлгә ашыру буенча эшне методик, мәгълүмати һәм оештыру ягыннан тәмин итү.

Программаны тормышка ашыру кысаларында институциональ үзгәрешләр күздә тотылмый. Идарә структурасын, шулай ук транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне тормышка ашырганда үзара бәйләнешләрнең характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.

Югары Чура авыл жирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын үстерүнең Программаның максатчан күрсәткечләренә ирешүгә юнәлдерелгән норматив-хокукый һәм мәгълүмати тәмин ителешен камилләштерү барышында Россия Федерациясенең региональ һәм федераль законнарына даими мониторинг нигезендә шәһәр төзелеше проектлары нормативларына вакытында үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә кирәк.

Әлеге Программа транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне һәм рекомендацияләрне регламентлый торган законнар, карарлар, күрсәтмәләр, методик рекомендацияләр һәм башка норматив-хокукый актлар үз көченә кәргәндә корректировкаканырга яисә яңадан каралырга тиеш.

Максатчан индикаторларны һәм күрсәткечләренә, куелган максатларга ирешү динамикасына һәм темпларына, тышкы мохиттә үзгәрешләргә, социаль-иқътисадый шартларга һәм башка факторларга бәйлә рәвештә корректировкакалау мөмкинлегә карала.

Программаны мәгълүмат белән тәмин итү масса күләм мәгълүмат чаралары, иқтимагый берләшмәләр һәм оешмалар өчен дә, аерым гражданныр өчен дә программаны тормышка ашыру барышы һәм аның аерым чаралары турында мәгълүматның транспарантлыгы принцибын үтәп гамәлгә ашырыл.

Әлеге Программа «Жирлекләренң, шәһәр округларының Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы карары нигезендә эшләнгән.

Жирлекләренң һәм шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын эшләү һәм раслау мониторингын гамәлгә ашыру тәртибе Россия Транспорт министрлыгының 2016 елның 26 маендагы 131 номерлы боерыгы белән билгеләнгән.